

АНОТАЦІЯ

Тесленко В. М. Психологічні засади профілактики синдрому професійного вигорання педагогічного персоналу закладів загальної середньої освіти різних форм власності. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.10 – Організаційна психологія; Економічна психологія. – Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК». – Київ, 2021.

Дисертацію присвячено вирішенню наукового завдання, яке полягало в розробці психологічних засад профілактики синдрому професійного вигорання педагогічного персоналу закладів загальної середньої освіти різних форм власності на основі теоретичних та емпіричних розвідок.

Здійснено теоретичний та емпіричний аналіз впливу СПВ на особистісний і професійний розвиток педагога та розроблено психологічні засади профілактики професійного вигорання як набуття особистісної ресурсності на всіх рівнях соціальної взаємодії. Розширення педагогами своїх ресурсних можливостей полягає в особистісно-екологічній активності на засадах самоменеджменту та отриманні «результату результату» як продукту нового екологічного мислення – лін-мислення, що полягає в єдності різноманітних підходів до самовдосконалення і є критерієм сформованої в педагога здатності до трансформацій та самореалізації.

Професійне вигорання розглянуто як система когнітивних, афективних та конативних чинників, які доводять або спростовують здатність педагогічного персоналу закладів загальної середньої освіти до оптимального функціонування в межах професійних компетентностей.

Запропоновано рамкову програму, тренінг та систему універсальних і спеціальних засадничих рекомендацій з профілактики СПВ, адресовані фахівцям та педагогам державних і приватних шкіл. Доведено, що основоположними для попередження СПВ є розвиток внутрішніх психологічних процесів, які складають основу особистісної ресурсності та особистої відповідальності педагога (готовність до змін, самореалізації, мобільного функціонування) за власне зростання у професії (артикуляція особистісних етапів у формуванні здібностей і навичок, формування цінностей у конструкті: особистісний досвід, досягнення, лін-мислення, екологічне управління суб'єктивним досвідом) згідно з концепцією досягнення «результату результату».

Ключові слова: синдром професійного вигорання, еко-підхід до профілактики професійного вигорання, особистісна ресурсність, екологічне мислення, «результат результату».

АННОТАЦИЯ

Тесленко В. Н. Психологические основы профилактики синдрома профессионального выгорания педагогического персонала учреждений общего среднего образования различных форм собственности. – Квалификационная научная работа на правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата психологических наук по специальности 19.00.10 – Организационная психология; Экономическая психология. – Высшее учебное заведение «Университет экономики и права «КРОК». – Киев, 2021.

Диссертация посвящена решению научной задачи, которая заключалась в разработке психологических основ профилактики синдрома профессионального выгорания педагогического персонала учреждений общего среднего образования различных форм собственности на основе теоретических и эмпирических исследований. Осуществлен теоретический и эмпирический анализ влияния СПВ на личностное и профессиональное развитие педагога и разработаны психологические основы профилактики профессионального выгорания как приобретение личностной ресурсности на всех уровнях социального взаимодействия. Расширение педагогами своих ресурсных возможностей заключается в личностно-экологической активности на основе самоменеджмента и получении «результата результата» как продукта нового экологического мышления – лин-мышления, которое заключается в единстве различных подходов к самосовершенствованию и является критерием сложившейся у педагога способности к трансформации и самореализации.

Профессиональное выгорание рассмотрено как система когнитивных, аффективных и конативных факторов, доказывающих или опровергающих способность педагогического персонала учреждений общего среднего образования к оптимальному функционированию в рамках профессиональных компетенций.

Предложено рамочную программу, тренинг и систему универсальных и специальных основных рекомендаций по профилактике СПВ, адресованные специалистам и педагогам государственных и частных школ. Доказано, что основополагающими для предупреждения СПВ является развитие внутренних психологических процессов, которые составляют основу личностной ресурсности и личной ответственности педагога (готовность к изменениям, самореализации, мобильному функционированию) за собственный рост в профессии (артикуляция личностных этапов в формировании способностей и навыков, формирование ценностей в конструкте: личностный опыт, достижения, лин-мышление, экологическое управление субъективным опытом) согласно концепции достижения «результата результата».

Ключевые слова: синдром профессионального выгорания, эко-подход к профилактике профессионального выгорания, личностная ресурсность, экологическое мышление, «результат результата».

ABSTRACT

Teslenko V. M. Psychological Principles for the Prevention from the Professional Burnout Syndrome by the Pedagogical Personnel of the Organizations Providing General Secondary Education of Different Forms of the Ownership. – Qualification research paper, manuscript.

Thesis for the Candidate Degree in Psychological Sciences, specialty 19.00.10 – Organizational Psychology; Economic Psychology. – “KROK” University. – Kyiv, 2021.

The dissertation is devoted to the solution of the scientific problem, which consists in the elaboration of psychological principles for the prevention from the professional burnout syndrome by the pedagogical personnel of the organizations providing general secondary education of different forms of the ownership on the basis of theoretical and empirical investigations.

Theoretical and empirical analysis of the effect of the professional burnout syndrome on the personal development of the teacher is carried out and the search for the psychological principles to prevent the professional burnout to acquire the resources at all levels of the personal interaction in axiological, communicative and informational context is highlighted accordingly. The teachers' orientation in the search for their resources lies in personal and ecological activity as "the resulted result", namely: the unity of different approaches to self-improvement, which is a measure of the formed ability of the teacher's personality to be transformed and self-realized accordingly.

The professional burnout is considered as a system of cognitive, affective and behavioral factors that prove or refute the pedagogical personnel's ability of the organizations providing general secondary education to function optimally within their professional competences.

A frame program and a system of the universal and special principles the experts and pedagogical personnel of state and private schools providing general secondary education are to prevent a syndrome of the professional burnout are proposed. The application of the program promotes the development of the integrative qualities of the individual (as a reserve of the personal resistance to the professional burnout syndrome) which ensure the stability of his / her frustrated reactions and consequently the development of the adaptive resource of the subject (as the integral indicator of the resistance to the burnout); the ability to the personal change; promotes the transactional analysis (as a rational method to be versed in behavior); the optimal activity of the teacher gaining the experience of the international change and the experience of a success (as an awareness in the form of the reflective experience and aspiration). It is proved that the development of the internal psychological processes which are basic for the personal resourcefulness and personal teacher's responsibility (a readiness for some change, self-realization, the mobility of functioning) for the personal growth within the profession (the articulation of the personal stages in the formation of the abilities and skills, the formation of the values in the construct: the personal experience, the achievements, lean-thinking, the subjective ecological experience management according to the concept "the resulted result" being achieved) has primary meaning for the prevention of the professional burnout syndrome.

Keywords: syndrome of the professional burnout, eco-approach to prevent the professional burnout, personal resourcefulness, ecological thinking, "resulted result".